

KUHMON KAUPUNGIN OPETUKSEN DIGITALISAATIO-OHJELMA

Kuhmon kaupungin opetuksen
tieto- ja viestintäteknologian
ohjelma vuosille 2026-2029

Sisällys

1.	JOHDANTO.....	2
1.1.	Visio.....	2
1.2.	Yleistä.....	3
2.	VARHAISKASVATUS.....	4
2.1.	Laitekanta ja tavoitteet.....	4
2.2.	Toiminta.....	5
2.3.	Yhteistyö kotien kanssa.....	6
3.	ESIOPETUS.....	6
3.1.	Laitekanta ja tavoitteet.....	6
3.2.	Toiminta.....	7
3.3.	Yhteistyö kotien kanssa.....	7
4.	PERUSOPETUS.....	8
4.1	Laitekanta ja tavoitteet.....	8
4.2	Toiminta.....	9
4.3.	Yhteistyö kotien kanssa.....	9
5.	LUKIO.....	11
5.1.	Laitekanta ja tavoitteet.....	11
5.2.	Toiminta.....	11
5.3.	Yhteistyö kotien kanssa.....	12
6.	ANKKURI-VALMENNUS.....	14
6.1.	Laitekanta ja tavoitteet.....	14
6.2.	Toiminta.....	14
6.3.	Yhteistyö eri kumppaneiden kanssa.....	14
7.	MUSIIKKIOPISTO.....	16
7.1.	Laitekanta ja tavoitteet.....	16
7.2.	Toiminta.....	16
7.2.	Yhteistyö opiskelijoiden kanssa.....	17
8.	STRATEGIAN SEURANTA JA ARVIOINTI.....	17
9.	LINKKEJÄ.....	

1. JOHDANTO

Kuhmon kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelma vuosille 2026-2029 käsittää palvelualueen kaikki yksiköt, osoittaa kehittämissuunnat ja asianmukaiset työympäristöt ja -välineet.

Kuhmon kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelma tähtää siihen, että varhaiskasvatuksen piirissä olevilla, perusopetuksen oppilailla sekä toisen asteen opiskelijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittää itseään sekä tieto- ja viestintätaitojaan (tv-taidot) digitalisaation avulla. Myös musiikkiopisto ja nuorten työpaja ovat mukana digitalisaatio-ohjelmassa. Valtuustoaloitteessa KVALT 17 § 18.5.2020 määritellään ohjelman vähimmäisvaatimukset. Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta on hyväksynyt (24.3.2022 §:ssä 34) Kuhmon kaupungin opetuksen digitalisaatiosuunnitelman vuosille 2022-2025. Digitalisaatio on kehittynyt paljon jo ensimmäisen suunnitelman aikana ja mm. tekoäly tullut osaksi arkipäivää ja sitä hyödynnetään myös opetuksessa. Tämä on huomioitu opetuksen digitalisaatiosuunnitelmassa vuosille 2026- 2029. Kuhmon kaupungin tekoälyohjeistus [Tekoälyohjeistus](#) on hyväksytty 17.12.2025 (Kh).

Aiemmassa asiakirjassa painopiste on ollut riittävän laitekannan hankinnassa sekä oppilaitosten digipolkusuunnitelmien laadinnassa. Nyt painopistettä siirretään varmistamaan opetussuunnitelmiin kirjattujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Opetushenkilöstön osalta ohjelman tarkoituksena on lisätä tieto- ja viestintätekniistä ja -sisällöllistä osaamista sekä halukkuutta pitää tiedot, taidot ja pedagogiikka ajantasaisina. Työnantaja vastaa siitä, että koulutusmahdollisuuksia tarjotaan säännöllisesti taitojen ylläpitämiseen. Jokaisen opettajan on opetuksessaan hyödynnettävä digitaalista opetusta siten, että oppilaat saavat riittävät digitaaliset taidot ja osaamisen opiskeluun ja työelämään sekä opastusta turvalliseen digitaalisten alustojen käyttöön. Lisäksi henkilöstön on osallistuttava tietoturvakoulutuksiin.

1.1. Visio

Kuhmo on tunnettu digitalisaation hyödyntämisestä pedagogiikassa. Jokainen lapsi ja nuori käyttää ja kehittää tv-taitojaan ohjatusti ja säännöllisesti ikäkaudelle sopivalla tavalla.

Henkilöstö käyttää työssään tv-teknologiaa sujuvasti. Digitaalisuus on luonteva osa opetusta, pedagogisia valintoja ja hallintoa. Pedagogisen tuen yhteys konkreettiseen opetustyöhön pidetään voimakkaana ja vertaistuki keskeisenä työtapana.

Tekninen toimintaympäristö huomioi laitekannan ja verkkoympäristöjen ajanmukaisuuden. Tekniseen tukeen on resursoitu riittävästi. Tuki on saatavissa läheltä ja nopeasti.

1.2. Yleistä

Lasten ja nuorten osaamisen taso on Kuhmossa rakennettu [digipolun](#) muotoon. Digipolun sisältöä tarkistetaan ja päivitetään vastaamaan Opetushallituksen ohjeistuksia. OPH:n ajantasaiset digitaalisen osaamisen kuvaukset esiopetuksessa ja perusopetuksessa löytyvät Opetussuunnitelman ePerusteista ([Digitaalinen osaaminen | Opetushallitus](#)). Lisäksi Opetushallitus on julkaissut vuonna 2025 aineiston Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa - lainsäädäntö ja suositukset ([Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – lainsäädäntö ja suositukset | Opetushallitus](#)). Opetus- ja kulttuuriministeriö on 14.4.2023 julkaissut Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaation linjaukset 2027, joka yhdessä Suomen digitaalisen kompassin kanssa luovat jatkossa strategisen perustan opetuksen digitalisaation edistämiseksi (<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-963-9>)

Kuhmon kaupunki käyttää pääasiallisesti Microsoft Officen työkaluja työskentelyyn, kommunikointiin ja esittämiseen. Kaupungin henkilöstö hallitsee O365:n sovellukset, joiden käytössä heitä opastavat etenkin Kuhmon perusopetuksen kontekstissa digivastuuhenkilöt. O365 mahdollistaa etäopetuksen sekä oppilaan opiskelun tukemisen etänä, mikäli tämä lain puitteissa on mahdollista. Lukiossa käytetään myös muita sähköisiä alustoja (ks. kohta 5.2).

Kuhmon opetushenkilöstöllä ja oppilaila on käytössään OPH:n MPASSid-tunnistautuminen, mikä mahdollistaa samalla tunnuksella kirjautumisen mm. oppimateriaaleihin ja muihin MPASSid-tuettuihin opiskeluympäristöihin. Kuhmossa MPASSid-kirjautumisessa käytetään Wilma-tunnuksia.

Kaikissa yksiköissä digitaalinen ympäristö vaatii toimiakseen riittävän vahvan langattoman opetusverkon ja verkon teknisen järjestelmän ylläpitoon ja tukeen. Toimivilla tietoturvaratkaisuilla ja riittävällä tietoudella suojellaan laitteita, käyttäjiä ja yhteisöä. Laitekannan valintaan ja hankintaan vaikuttavat eri ikäkausien tarpeet ja digipolun vaiheet. Varhaiskasvatuksen ja koulujen tukiasemat uusitaan kesän 2026 aikana tietoturvan ja riittävän verkon kattavuuden vuoksi.

Henkilöstön tieto- ja viestintätekniisiä taitoja tulee kehittää aktiivisesti. Koulutuksen tulee olla systemaattista ja pitkäjänteistä. Jatkuvuutta seurataan Koulutuksen arvioinnissa henkilöstökyselyn yhteydessä tai muulla sopivalla kyselyllä. Pitkäjänteinen kouluttautuminen digitaitojen saralla nähdään osana nykyopettajuutta.

Verkostoitumista palvelualueiden poikki ja niiden yli muihin kuntiin tuetaan. Tämä näkyy esimerkiksi kuntienväliseen toimintaan kannustamisena ja siihen resursoimalla.

Opetushenkilöstöä kannustetaan osallistumaan aktiivisesti erilaisiin digihankkeisiin ja –koulutuksiin.

Lukuvuonna 2026-2027 käynnissä olevat digihankkeet:

- Monipaikkaopetus yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa (perusopetus)
- Digihanke (varhaiskasvatus)

2. VARHAISKASVATUS

2.1. Laitekanta ja tavoitteet

Perhepäivähoitajilla on käytössään työnantajan hankkimat matkapuhelimet, iPadit sekä langattomat kuulokkeet

Tuupalan päiväkodin viskari-ryhmällä on käytössä puhelin ja kannettava tietokone sekä älytaulu + dokumenttikamera. Lisäksi ryhmän opettajalla on käytössä työpuhelin ja kannettava tietokone sekä henkilökohtaisella avustajalla avustettavan tarpeita varten työpuhelin. Ryhmä voi käyttää esiopetukseen hankittuja digilaitteita.

Päiväkotit Satumetsässä on työntekijöiden käytössä viisi kannettavaa tietokonetta, jotka ovat hallintoverkossa. Lisäksi salissa on kannettava tietokone, videotykki ja valkokangas. Jokaisessa ryhmässä ja päiväkodinjohtajalla on puhelin (4 kpl) ja kasvatus- ja opetuskäytössä olevia tabletteja (yhteensä 10 kpl) ja ryhmäkohtaiset kuulokkeet (3kpl). Lisäksi Jokaisessa hoitoryhmässä on langattomat kaiuttimet.

Opettajilla on käytössään henkilökohtainen opettajapuhelin, tabletti ja kuulokkeet. Näitä opettajien työvälinesettejä on 7 kappaletta

Päiväkodin yhteisessä käytössä ovat kaksi langatonta kaiutinta, älytaulu ja usb-videokamera. Ohjelmointivälineistönä ovat Blue-Bot-ohjelmointihiiri, Easi-Scope mikroskooppi, Code&Go Robottihiiri-leikkisetti.

Vuoropäiväkotit Kuusenkuiskeessa on aikuisten käytössä yksi pöytäkone ja kahdeksan kannettavaa tietokonetta, jotka ovat hallintoverkossa. Lisäksi päiväkodilla on kaksi ryhmätiloihin vuosina 2024-2025 hankittua älytaulua (Clevartouch-älynäyttö), dataprojektori ja pienet äänentoistolaitteet. Lasten käytössä on 11 kappaletta iPadeja sekä seitsemät kuulokkeet. Käytössä on neljä langatonta kaiutinta.

Päiväkodissa on yhteiskäytössä neljä matkapuhelinta. Varhaiskasvatuksen opettajilla on käytössään henkilökohtaiset työvälineet, joihin kuuluvat opettajapuhelin, iPad ja

kuulokkeet. Näitä opettajan työvälinekokonaisuuksia on yhteensä kuusi. Päiväkodin johtajalla ja apulaisjohtajalla on henkilökohtaisessa käytössään työpuhelimet. Keväällä 2026 käyttöön otettiin lisäksi toimistopuhelin, johon keskitetään huoltajien ja henkilöstön yhteydenotot, kuten puhelut ja tekstiviestit.

Päiväkodin yhteisessä käytössä on kaksi langatonta kaiutinta ja kaksi usb-videokameraa. Ohjelmoinnin ja koodauksen harjoitteluun on Blue-Bot- ohjelmointihiiri, Code&Go Robottihiiri-leikkisetti sekä Lego- pikajunasetti. Tutkimusvälineistönä langaton Easi Skope-mikroskooppi.

Varhaiskasvatusyksiköissä käytetään yhtenä oppimisen välineenä päivän eri tilanteissa digilaitteita. Laitekanta on riittävä ja se uusitaan säännöllisesti.

Päiväkodeissa on riittävä tvt-välineistö henkilökunnan tarpeisiin. Lisäksi saleissa olevaa tvt-välineistöä käytetään henkilökunnan koulutustarpeisiin.

Opetushallituksen Uudet lukutaidot -ohjelmassa on määritelty varhaiskasvatuksen tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen, ohjelmointiosaamisen ja medialukutaidon tavoitteet. Ohjelman noudattaminen vaatii henkilökunnalta osaamista, jatkuvaa käyttöä ja taitojen päivittämistä.

Tavoitteen saavuttamiseksi jokaiselle varhaiskasvatuksen opettajalle tulee taata henkilökohtaisen älypuhelimien lisäksi oma työssä käytettävä päätelaite (iPad tai kannettava tietokone).

2.2. Toiminta

Kuhmon varhaiskasvatuksessa iPadit ovat käytössä jokaisessa päivähoitopaikassa luontevana osana oppimista. Käyttö on pedagogisesti perusteltua ja perustuu valtakunnallisiin digisuosituksiin. Laitteiden käyttö pidetään tasapainossa muun toiminnan kanssa. iPadin kautta etsitään tietoa ilmiöistä ja asioista, otetaan valokuvia ja videoita, käytetään välinettä musiikki- ja liikuntakasvatuksen ja kielellisten taitojen tukena. iPadia käytetään myös rauhoittumisen välineenä. iPadit tukevat pedagogiikan toteutumista varhaiskasvatusryhmissä. Lasta ohjataan noudattamaan ikäkauden mukaisesti huolellisuutta ja varovaisuutta käyttäessään digilaitteita. Laitteita käytetään aikuisen ohjauksessa ja valvonnassa.

Päiväkotien saleissa on mahdollisuus käyttää digilaitteita lasten oppimiseen, vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön ja henkilökunnan koulutukseen.

Varhaiskasvatuksen yhtenä tavoitteena on edistää lasten yhdenvertaista mahdollisuutta kehittää digi- ja viestintätaitojaan Kuhmon digipolun mukaisesti.

2.3. Yhteistyö kotien kanssa

Kuhmon kaupungin varhaiskasvatuksessa on käytössä sähköinen hoitoaikojen varaaminen sekä lasten hoitoon tulo- ja lähtöaikojen mobiilikirjaus. Keväällä 2025 Kuhmon varhaiskasvatus on ottanut käyttöön eVaka-ohjelman kodin ja varhaiskasvatuksen väliseen viestintään. Viestintäkanavan kautta henkilökunta jakaa dokumentaatiota varhaiskasvatuksesta, lapsen oppimisesta ja pedagogisia asiakirjoja kuten esim. lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu). Vasutapaamisessa keskustellaan ruutuajoista, ikärajoista ja tekemisestä mobiililaitteilla.

O365:n kautta mahdollistuvat etänä pidettävät vanhempainillat ja –tapaamiset.

3. ESIOPETUS

3.1. Laitekanta ja tavoitteet

Tuupalan päiväkodin esiopetuksessa on oppilailla käytössä iPadeja sekä ohjelmointiin käytettävänä välineistönä Aktiivista ohjelmointia –peli, kuulokkeet iPadeihin, Botley-robotti, Bluebot-robotti toimintasarjoineen sekä langaton Easi-Scope mikroskooppi sekä langattomia kaiuttimia.

Henkilöstön käytössä on ryhmätiloissa olevien tietokoneiden lisäksi hallintoverkossa olevat tietokoneet (3 kpl) toimistotilassa. Jokaisessa ryhmässä on myös älypuhelimet. Kahdella esiopettajalla on käytössä henkilökohtainen kannettava tietokone. Päiväkodin johtajan käytössä on oma puhelin, pöytäkone ja kannettava tietokone. Esitystekniikkana ryhmätiloissa toimivat älytaulut ja dokumenttikamerat sekä päiväkodin aulassa projektori ja äänentoistolaitteet. Puukoulun langaton verkko toimii tällä hetkellä riittävällä tasolla.

Syksyn 2026 aikana lisätään toimisto/varajohtaja käyttöön tarkoitettu puhelin.

Esioppilaan tv-perusvarustukseen kuuluu sähköinen oppimisympäristö ja oppimateriaali sekä käytettävissä olevat laitteet. Tavoitteena on esioppilaiden yhdenvertainen mahdollisuus kehittää itseään sekä tieto- ja viestintätaitojaan Kuhmon digipolun mukaisesti. Tavoitteeseen pääsemiseksi laitekantaa tulee päivittää säännöllisesti. Vuosittain tarkastellaan opetuskäyttöön soveltuvien sähköisten oppimisympäristöjen hankkimista ja käyttöä.

Digitalisaatio on alati kehittyvä ala, jonka osaaminen vaatii henkilökunnalta jatkuvaa käyttöä ja taitojen päivittämistä. Tavoitteen saavuttamiseksi jokaiselle

varhaiskasvatuksen opettajalle tulee taata henkilökohtaisen älypuhelimien lisäksi oma työssä käytettävä päätelaite (iPad tai kannettava tietokone).

3.2. Toiminta

Esiopetuksessa iPadeja sekä ohjelmointivälineistöä käytetään luontevina välineinä oppimisessa. Käyttö on pedagogisesti perusteltua ja esiopetussuunnitelman mukaisesti toteutettua. Laitteiden käyttö pidetään tasapainossa muun toiminnan kanssa. iPadin kautta etsitään tietoa ilmiöistä ja asioista, otetaan valokuvia ja videoita, käytetään välinettä musiikki- ja liikuntakasvatuksen sekä kielellisten ja matemaattisten taitojen tukena. Esioppilasta ohjataan noudattamaan ikäkauden mukaisesti huolellisuutta ja varovaisuutta käyttäessään digilaitteita. Laitteita käytetään aikuisen ohjauksessa ja valvonnassa.

Esiopetuksessa yhtenä digitalisaatio ohjelman tavoitteena on lasten yhdenvertainen mahdollisuus kehittää digi- ja viestintätaitojaan Kuhmon digipolun mukaisesti.

3.3. Yhteistyö kotien kanssa

Kuhmon kaupungin esiopetuksessa on käytössä sähköinen hoitoaikojen varaaminen sekä lasten hoitoon tulo- ja lähtöaikojen mobiilikirjaus.

Keväällä 2025 Kuhmon varhaiskasvatus on ottanut käyttöön eVaka-ohjelman kodin ja esiopetuksen väliseen viestintään. Viestintäkanavan kautta henkilökunta jakaa dokumentaatiota esiopetuksesta, lapsen oppimisesta ja pedagogisia asiakirjoja kuten esim. lapsen esiopetussuunnitelma (leops).

O365:n kautta on mahdollistaa myös Teamsin kautta etänä pidettävät vanhempainillat ja -tapaamiset.

Tietoa opiskelun arjesta (mm. sähköinen ilmoittautuminen esiopetukseen) voi löytää myös esiopetuksen verkkosivuilta <https://www.kuhmo.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/esiopetus/> sekä sosiaalisen median palveluista (Facebook, Instagram, Twitter) @kuhmonkaupunki.

4. PERUSOPETUS

4.1 Laitekanta ja tavoitteet

Tuupalan puukoululla on keväällä 2026 1.–6.-luokkien oppilailla yhteiskäytössä kannettavia tietokoneita ja iPadeja (suhdeluku noin 1:2). Latausvaunuja on neljä. Lisäksi 6. luokkien oppilailla on käytössään henkilökohtaisia laitteita: (kannettava tietokone, suhdeluku 1:1) kevääseen 2027 asti. Ohjelmoinnin ja robotiikan opiskeluun on oppilailla käytettävissä erilaista välineistöä (ohjelmoitavat Legot, Probotit, Beebotit ja Osmot). Henkilöstön käytössä on älypuhelimien lisäksi luokassa oleva tietokone sekä hallintoverkossa olevat tietokoneet (2 kpl) työskentelytilassa. Luokassa olevan läppärin opettaja voi halutessaan kuljettaa kotiin työskentelyä varten. Esitystekniikkana luokissa on älynäyttö, äänentoistolaitteet, dokumenttikamera sekä muiden laitteiden liitäntä- ja peilausmahdollisuus. Välineistö on hankittu etupäässä leasing-rahoituksella. Puukoulun langaton verkko ei ole riittävä nykyisille laitteille (verkon toiminnassa ollut häiriötä useita vuosia), joten tukiasemia on lisättävä.

Tuupalan kivistä, puusiivessä ja oppimiskeskuksesta on keväällä 2026 7.–9. -luokkien oppilaiden yhteiskäytössä kannettavia tietokoneita, sekä tabletteja/iPadeja (suhdeluku lähes 1 : 1). Latausvaunuja on seitsemän ja ne jakaantuvat eri kerroksiin. Chromebookit ovat jääneet leasing-sopimusten päätyttyä pois käytöstä. Kannettavat tietokoneet on todettu monipuolisimmiksi opetuskäytössä (ohjelmien asennus mahdollista kannettaviin, hallinta etänä). Ohjelmoinnin ja robotiikan opiskeluun on lisäksi käytettävissä Lego-robotteja, Beebotteja sekä 3D-tulostin mallintamiseen.

Henkilöstön käytössä on jokaisessa luokassa olevan tietokoneen lisäksi hallintoverkossa olevia tietokoneita (2–4 kpl) opettajainhuoneessa / työskentelytilassa sekä oma henkilökohtainen kannettava tietokone ja älypuhelin. Luokissa on luokkakoneet ja lisäksi opettajilla on henkilökohtaisessa käytössä läppäri/tabletti, koska 7-9 luokkien opettajilla luokkatila voi vaihtua kesken päivän. Esitystekniikkana luokissa ovat älynäyttö, äänentoistolaitteet ja dokumenttikamera. Välineistö on hankittu leasing-rahoituksella. Kivistä langaton opetusverkko on päivitetty kevään 2022 aikana kapasiteetiltaan riittäväksi.

Oppilaan tv-perusvarustukseen kuuluvat sähköiset oppimisympäristöt ja oppimateriaalit sekä käytettävissä olevat laitteet. Tavoitteena on oppilaiden yhdenvertainen mahdollisuus kehittää itseään sekä tieto- ja viestintätaitojaan Kuhmon digipolun mukaisesti. Strategia korostaa oppilaan roolia aktiivisena toimijana. Leasing-hankinnalla laitekanta pysyy uutena ja tarvittavaa määrää arvioidaan vuosittain.

1.–6.-luokilla jatkossakin käytetään yhteiskäytössä olevia laitteita. Laitekanta pidetään ennallaan (iPadit ja kannettavat tietokoneet, suhdeluku 1:2).

Tavoitteena opetuksen digitalisaatio-ohjelmassa vuosille 2022-2025 oli, että syksyyn 2025 mennessä kaikilla 4.–9.-luokkien oppilailla on henkilökohtainen läppäri. Jatkossa

tavoitteena on, että kaikilla 4.-9 –luokkien oppilailla on yhteiskäytössä oleva kannettava tietokone tai iPad/tabletti (suhteessa 1:2) Käytettävä laite valitaan käyttötarkoituksen mukaan, esim. ohjelmoitavien Legojen ohjaaminen iPadilla, O365, kuvankäsittely tietokoneella. Ohjelmoinnin ja robotiikan opettamisen välineistöä pidetään yllä ja seurataan alan kehittymistä (lisähankinnat). Erilaisten sähköisten oppimisympäristöjen hankkimista tarkastellaan vuosittain oppimateriaalitilausten yhteydessä.

Tavoitteena on, että jokaisessa luokassa on tietokoneen lisäksi älynäyttö, dokumenttikamera sekä äänentoistojärjestelmä. Laite sisältää käytettävissä olevat sähköiset oppimateriaalit sekä ohjelmistot.

ICT-tukihenkilö ja -asiantuntija seuraavat vuosittain laitekantaa ja tekevät vastuuyksiköiden esihenkilöille esitykset hankintavuorossa olevista laitteistoista.

4.2 Toiminta

Kuhmon perusopetuksessa on toiminnassa vakiintunut digitoiminta, jossa tutoreiden tehtävänä on opettaa, ohjeistaa ja avustaa muita henkilökunnan jäseniä tietoteknisissä ongelmissa.

4.3. Yhteistyö kotien kanssa

Tärkeintä on kodin ja koulun yhteistyön sujuvuus. Tietoturva ja -suojusta on huolehdittava. Huoltajille tiedotetaan viestinnän periaatteista ja kanavista lukuvuoden alussa. Samoin tiedotetaan mihin ja mitä laitteita koulussa käytetään, mitä sähköisiä oppimisympäristöjä on käytössä sekä mitä ohjelmistoja oppilaat hyödyntävät opiskelussaan.

Kodin ja koulun yhteistyössä tärkeimpänä välineenä Kuhmon perusopetuksessa on Wilma. Wilman monipuoliseen käyttöön kannustetaan ja tarvittaessa opastetaan. Huoltajilla on Wilmaan henkilökohtaiset tunnukset, joilla he voivat tarkastella huollettavansa opiskelua ja kommunikoida opettajien kanssa. Wilman kautta koulu jakaa moninaista tietoa, dokumentaatiota oppimisesta ja koulunkäynnin tuesta. Järjestelmään kirjataan pedagogiset asiakirjat, jotka ovat kodin nähtävillä.

Lukuvuoden alussa huoltaja tarkistaa Wilmassa oppilastietolomakkeen.

Oppilastietolomakkeessa ovat ainakin oppilaan perustiedot, oppilaan tekemien kuvien ja töiden julkaisuluvat, oppilaan kuvien julkaisulupa, henkilökohtaisten laitteiden (puhelin, oma tvt-laite) käyttöluva ja koulun lainaamien laitteiden käyttösitoumus. Lakimuutoksen (1.8.2025 alkaen) vuoksi oppilaiden omien mobiililaitteiden käyttöä voidaan rajoittaa joko koko koulupäivän ajalle tai oppituntien ajalle.

Kuhmon kaupungin käyttämiä Office 365 -palveluja hyödynnetään oppilaiden oppimisen tallentamiseen. Tämä mahdollistaa sen, että huoltajat voivat tutustua lapsensa tai nuorensa kanssa tämän oppimistuotoksiin. Office mahdollistaa Teamsin kautta etänä pidettävät vanhempainillat ja -tapaamiset. Kaikkien oppilaiden Wilma- ja Office365-tunnusten toimivuus tarkistetaan lukuvuoden alussa.

Pikaviestipalveluja voidaan käyttää täydentävänä kanavana nopeaan henkilöstön väliseen viestintään, mikäli tietoturva ja tietosuojat eivät vaarannu.

Tietoa opiskelun arjesta voi löytää myös koulujen verkkosivuilta <https://www.kuhmo.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/perusopetus/> ja sosiaalisen median palveluista (Instagram @tuupalan.koulu, Facebook @kuhmonkaupunki).

5. LUKIO

5.1. Laitekanta ja tavoitteet

Lukion opiskelijoilla on käytössään koulun leasing-sopimuksella hankitut henkilökohtaiset kannettavat tietokoneet koko lukio-opintojen ajan. Tarvittaessa ja erillisestä pyynnöstä koneet annetaan käyttöön myös pääsykokeisiin.

Tämän lisäksi opiskelijoilla on käytettävissään koulun hankkimia kuulokkeita (myös mikrofoniillisia) ja 16 kpl iPadeja. Nämä alkavat olla jo käyttöikänsä päässä ja viimeistään vuonna 2027 on hankittava uusia, jotka ovat yhteensopivia musiikkivälineistön kanssa. Oppitunneilla hyödynnetään tarvittaessa opiskelijoiden henkilökohtaisia älypuhelimia ja heidän omia dataliittymiään (esim. tilanteissa, jolloin koulun nettiyhteys ei toimisi).

Jokaisella lukion henkilökunnan jäsenellä on käytettävissään kannattava tietokone, jolla on ylioppilaskokeiden vuoksi päästävä myös hallintoverkkoon opetusverkon lisäksi.

Lukion luokissa on kannettava tietokone. Kirjaston luokissa olevat koneet ovat myös kirjaston henkilökunnan ja kirjaston asiakkaiden käytössä kokoustiloina toimivissa luokissa. Luokissa on myös dokumenttikamera ja Clevertouch-älynäyttö. Tämän lisäksi uuden puusiiven musiikki- ja kuvataiteen luokissa on kiinteät kaiuttimet. Kirjastolla oleva kaapelointi mahdollistaa kaiuttimien asentamisen, jos niille on tarvetta.

Lukion tavoitteena on, että sekä opiskelijoilla että henkilökunnalla on käytössään tarkoituksenmukaiset ja ajantasaiset laitteet, ohjelmistot sekä niiden käyttöön vaadittava osaaminen. Henkilökunnan tvt-perusvarustukseen kuuluu älypuhelin, henkilökohtainen kannettava ja omassa työssä tarvittavat ajantasaiset ohjelmistot. Nykytilanne vastaa hyvin ihannetilaa.

Kaikki luokkatilat ovat tällä hetkellä tvt-varustukseltaan sopivat ja varustukseltaan samanlaiset. Tämä helpottaa ja tehostaa työtä sekä opiskelua.

5.2. Toiminta

Tällä hetkellä (kevät 2026) lukion henkilökunta käyttää enimmäkseen O365-palveluja. Tämän lisäksi henkilöstöllä on käytössä muitakin pilvipalveluja ja ohjelmistoja, joiden käyttö vaihtelee opiskeltavan asian mukaan.

Lukion opiskelijat harjoittelevat ja käyttävät O365:n lisäksi myös muita apuohjelmia, joita tarvitaan Abitilla tehtävissä kokeissa sekä ylioppilaskokeessa. Ohjelmistojen käyttöä harjoitellaan erillisellä OP03-opintojaksolla heti lukio-opiskelun alussa ja sen jälkeen koko lukion ajan.

Tämän lisäksi opiskelijat käyttävät Googlen työkaluja esimerkiksi eri oppiaineiden töiden kirjoittamiseen tai laatiessaan oman kieliprofiilinsa, jota uusi opetussuunnitelma edellyttää. Kieliprofiili jää lukiolaisen omaan käyttöön lukioajan jälkeen.

Lukion henkilöstön tulee hallita omissa oppiaineissaan, ylioppilaskirjoituksissa ja työssään käytössä olevat olennaisimmat ohjelmistot. Lukiossa on laadittu vuonna 2023 tekoälyn käytön suunnitelma, jota on päivitettävä vastaamaan tätä hetkeä.

Opiskelijoilla itsellään on vastuu opetella käyttämään laitteita ja tarvittavia ohjelmistoja, mutta niiden käyttöä pyritään harjoittelemaan oppitunneilla mahdollisimman paljon. Lukio tarjoaa myös yksittäisiä harjoituskertoja ylioppilastutkintoon täydentäville ja ylioppilasarvosanojen korottajille. Harjoituskertoja järjestetään tarvittaessa. Tekoälyn vastuullista käyttöä ja sen mahdollisuuksia opetetaan opiskelijoille.

ICT-asiantuntija auttaa henkilökuntaa ja opiskelijoita mahdollisissa ongelmatilanteissa, jotka liittyvät laitteiden ja ohjelmistojen käyttöön.

5.3. Yhteistyö kotien kanssa

Kodin ja koulun yhteistyössä tärkeimpänä välineenä Kuhmon yhteislukiossa on Wilma. Wilman monipuoliseen käyttöön kannustetaan ja tarvittaessa opastetaan. Huoltajilla on Wilmaan henkilökohtaiset tunnukset, joten he voivat tarkastella alaikäisen huollettavansa opiskelua ja kommunikoida opettajien kanssa. Wilman kautta koulu jakaa moninaista tietoa, dokumentaatiota oppimisesta ja opiskelun tuesta. Järjestelmään kirjataan pedagogiset asiakirjat, jotka ovat kodin nähtävillä.

Lukuvuoden alussa huoltaja tai täysi-ikäinen opiskelija tarkistaa Wilmassa opiskelijatietolomakkeen. Opiskelijatietolomakkeessa ovat ainakin opiskelijan perustiedot, opiskelijan tekemien kuvien ja töiden julkaisuluvat, opiskelijan kuvien julkaisulupa, henkilökohtaisten laitteiden (puhelin, oma tvt-laite) käyttö lupa ja koulun lainaamien laitteiden käyttösitoumus.

Tietoa opiskelun arjesta voi löytää myös verkkosivulta <https://www.kuhmonlukio.fi/> ja sosiaalisen median palveluista (Kuhmon yhteislukion Instagram @kuhmonlukio ja Facebook facebook.com/kuhmonyhteislukio).

Kuhmon kaupungin käyttämiä O365-palveluja hyödynnetään opiskelijoiden oppimisen tallentamiseen. Lukiossa voidaan hyödyntää Teamsia tarvittaessa myös opinto-ohjaukseen, ryhmänohjaajan ja opiskelijan välisiin ohjaustuokioihin, oppituntien pitämiseen ja tukiopetukseen. Office mahdollistaa Teamsin kautta etänä pidettävät kotiväenillat ja -tapaamiset.

OPISKELTAVA ASIA	MISSÄ TILANTEESSA OPIKELLAAN
Collabora (taulukkolaskenta ja tekstinkäsittely)	Matemaattiset aineet, biologia, maantiede, terveystieto ja yhteiskuntaoppi
Office ohjelmat (Muistikirja, PowerPoint, Stream, Sähköposti, Teams, Word)	Kaikissa aineissa
Googlen työkalut	Mahdollisesti kaikissa aineissa
Oppimislejät (Socrative, Quizlet ja Kahoot yms)	Kielet, historia, yhteiskuntaoppi ja filosofia
Piirto- ja kuvaajaohjelmat (Geogebra, Ketcher, Vernier Graphical Analysis Pro, Maol-digitaulukkokirja)	Matemaattiset aineet
Laskentaohjelmat (Geogebra, Abacus, TI Nspire)	Matemaattiset aineet
Sähköiset kokeet ja Abitti 2	Kaikissa aineissa
Äänitiedostojen avaaminen ja itse nauhoittaminen	Kielet ja musiikki
Esimuunnelmat (PowerPoint, Prezi, Impress)	OPOn opintojaksot
Tiedonhaku netistä/ tekoäly	Kaikissa aineissa
Kuvan kaappaus näytöltä ja liittäminen asiakirjaan tai vastaukseen	Kaikissa aineissa
Plagointiasiat/ tekijänoikeusasiat	Kaikissa aineissa

6. ANKKURI-VALMENNUS

6.1. Laitekanta ja tavoitteet

Ankkuri-valmennuksessa on vuoden 2026 alussa nuorten yhteiskäytössä neljä kannettava tietokonetta. Työvalmentajilla on neljä kannettavaa tietokonetta, joista yksi on varattu digitointiin sekä neljä Android-tablettia ja monitoimitulostin, jota nuorten on mahdollista käyttää työvalmentajien kautta. Esitystekniikkana etsivän nuorisotyön ja Ankkuri-valmennuksen yhteiskäytössä on yksi projektori. Ankkuri-valmennukseen on hankittu Flux Hexa 60W laser, Silhouette Alta 3D tulostin, Silhouette Cameo 4 leikkuri, Sublimaatio Epson tulostin sekä Creality K2 Plus Compo-3D-tulostin.

Toiminnan tavoitteisiin pääsemiseksi ja nuorten työelämävalmiuksien lisäämiseksi on tärkeää, että Ankkuri-valmennuksen laitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja ajantasaisia. Tarvittavien ohjelmistojen tulee olla kaikilla laitteilla sekä ohjelmistojen päivittämiseen tulee olla resurssit. Lisäksi nuorisotyössä on jatkuva tarve hankkia tai päivittää uusia laitteita ja koneita, jotka vastaavat niin koulutuksen kuin tulevaisuuden työelämän tarpeisiin.

6.2. Toiminta

Nuorten työpajatoiminnalla on tärkeä rooli nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Ankkuri-valmennuksen yksilövalmentajan tehtävänä on työvalmentajien avustamana ohjata ja vahvistaa digitaalisen median ja teknologian hallintataitojen, verkkoviestinnän ja -vuorovaikutuksen sekä nuorten verkkokäyttäytymisen tuntemuksen lisäämistä. Myös kriittisen media- ja informaatiolukutaidon ja digitaalisen turvallisuuden osaamista pyritään edistämään. Tekoälyn käytön yleistyessä keskustellaan nuorten kanssa sen hyödyistä ja haitoista, siitä mihin tekoälyä kannattaa käyttää ja mihin ei sekä mitä tulee huomioida, että tekoälyä käytetään laillisesti ja turvallisesti. Digitalisaatio on luonut nuorille uusia mahdollisuuksia koulutus- ja uramahdollisuuksiin, minkä vuoksi digitaalisen toiminnan toteuttaminen nuorten työpajalla on äärimmäisen tärkeää ja tarpeellista. Digitaaliset taidot ovat tänä päivänä suoranainen ehto selvitä arjessa ja työelämässä lisääntyneiden teknologisten ja sähköisten välineiden ja palvelujen myötä.

6.3. Yhteistyö eri kumppaneiden kanssa

Ankkuri-valmennus ja yhteistyökumppanit asioivat keskenään älylaitteilla sähköisillä alustoilla. Tavanomaisia kanavia ovat esimerkiksi sähköposti, Teams-sovellus ja

pikaviestipalvelut. Pikaviestipalvelujen käyttämisessä huomioidaan tietoturva ja tietosuojat.

Yritykset, yhdistykset ja yksityishenkilöt ovat nuorten työpajan tilaaja-asiakkaita. Monien tilaustuotteiden valmistuksessa hyödynnetään digitointia, kuten brodeerauksessa, sekä käytetään 3D- tai sublimaatiotulostusta tai laserkaiverrusta, jolloin nuorille kertyy arvokasta työelämäosaamista.

7. MUSIIKKIOPISTO

7.1. Laitekanta ja tavoitteet

Musiikkiopistossa hyödynnetään opetuksessa myös musiikkiteknologiaa, kuten digitaalista nuotinnusta, äänittämistä, säveltämistä ja musiikin tuottamista tukevia ohjelmistoja. Laitteiston kehittämisessä huomioidaan taiteen perusopetuksen erityistarpeet sekä musiikkialan teknologinen kehitys.

Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat käyttämään digitaalisia työkaluja osana musiikin harjoittelua, esiintymistä, säveltämistä ja dokumentointia. Lisäksi henkilöstön osaamista kehitetään säännöllisesti erityisesti tekoälyn, musiikkiteknologian ja digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntämisessä.

Keväällä 2026 musiikkiopiston henkilöstöllä on käytettävissään kannettava tietokone tai pöytäkone sekä iPad ja kaiuttimet. Lisäksi käytössä on yksi projektori ja kaksi älynäyttöä. Työnantajan älypuhelimet ovat niillä opettajilla, jotka ovat sellaisen halunneet käyttöönsä.

Digitaalisten laitteiston hankintatarpeita tarkastellaan vuosittain.

Kuhmon musiikkiopiston tavoitteena on käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tukena taiteen perusopetuksessa. Tavoitteena on viestiä selkeästi opintojen sisällöistä, tavoitteista sekä opintojen etenemisestä. Opettajien digitaitoja kehitetään suunnitelmallisesti ja säännöllisesti.

7.2. Toiminta

Kuhmon musiikkiopiston opetuksessa käytetään erilaisia oppimissovelluksia opetuksen tukena. Näitä ovat esim. Muhakone, GarageBand ja Sibelius-nuotinnusohjelma. Nuotisto on siirretty osittain sähköiseen muotoon, esim. Musescore.

Opetuksen monipuolisuutta lisätään ja mahdollistetaan etäyhteyksien avulla, esim. valinnaisissa opinnoissa tai täydennyskoulutuksessa tai erilaisissa erityistilanteissa. Etäyhteyksiä voidaan käyttää myös palautekeskusteluissa.

Opiskelijoita ohjataan käyttämään digitaalisia välineitä tarkoituksenmukaisesti osana päivittäistä harjoittelua. Digitaalisia työkaluja voidaan hyödyntää esimerkiksi harjoittelun tallentamisessa, oman soittamisen tai laulamisen arvioinnissa, säveltämisessä, sovittamisessa sekä musiikillisen materiaalin jakamisessa.

Tekoälyä voidaan hyödyntää opetuksen suunnittelussa, materiaalien valmistelussa ja opiskelun tukena Kuhmon kaupungin tekoälyohjeistuksen mukaisesti. Opiskelijoita

opetetaan käyttämään tekoälyä vastuullisesti ja kriittisesti sekä tunnistamaan sen mahdollisuudet ja rajoitukset musiikin opiskelussa.

7.2. Yhteistyö opiskelijoiden kanssa

Opintojen kirjaaminen tehdään oppilashallinto-ohjelma Eepokseen. Musiikkiopisto viestii opiskelijoille Eepoksen kautta. Opinnot kirjataan Eepokseen, joka päivittyy oppilaan ja huoltajien nähtäville. Lisäksi käytetään tekstiviestejä ja pikaviestisovelluksia.

Etäopetustilanteissa musiikkiopistolta annetaan suosituksia siitä, millaisilla digivälineillä etäopetus on hyvä ottaa vastaan.

Musiikkiopisto hyödyntää digitaalisia viestintävälineitä tiedottamisessa, opintojen seurannassa ja palautteen antamisessa. Huoltajilla on mahdollisuus seurata opintojen etenemistä Eepoksen kautta.

Verkkoalustoja voidaan käyttää myös konserttien, projektien ja yhteismusisoinnin materiaalien jakamiseen. Tarvittaessa huoltajille järjestetään ohjausta käytössä olevien sähköisten palveluiden hyödyntämiseen.

Opiskelijoille annetaan ohjausta turvalliseen verkkoasiointiin, tekijänoikeuksien huomioimiseen sekä digitaalisten materiaalien vastuulliseen käyttöön.

Tekoäly voi tukea esimerkiksi materiaalien tuottamista, tiedonhakua, harjoitusohjelmien suunnittelua sekä sävellys- ja sovitus työn ideointia. Opiskelijoita ohjataan tekoälyn vastuulliseen käyttöön siten, että tekoäly tukee oppimista eikä korvaa opiskelijan omaa luovaa työskentelyä. Henkilötietoja tai muuta arkaluonteista tietoa ei syötetä tekoälypalveluihin.

8. STRATEGIAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Kuhmon kaupungin tieto- ja viestintätekniikan strategian toteutumista arvioidaan säännöllisesti kunnan asiantuntijaryhmän kokouksissa. Yksiköt asettavat tarkemmat vuosittaiset tavoitteet talousarvioprosessin yhteydessä. Tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvät tavoitteet ovat luonnollisena osana näitä tavoitteita. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain tilinpäätösprosessin yhteydessä.

Pedagogista arviointia tehdään yhdessä esihenkilöiden kanssa ja arvioinnissa hyödynnetään digivastuuhenkilöiltä tulevaa tietoa sekä erilaisista selvityksistä ja arvioinneista tulevaa tietoa. Kaikki kasvun ja oppimisen palvelualueen yksiköt huolehtivat siitä, että henkilöstöllä on riittävä osaaminen ohjata lapsia ja nuoria tietoteknisissä asioissa sekä käyttää sähköisiä opetusmateriaaleja.

9. LINKKEJÄ

Perusopetuksen digipolku

<https://www.thinglink.com/scene/1705215760248341093>

[Digitalisaatio-ohjelmaDIAT.pptx](#)

OPH:n ajantasaiset digitaalisen osaamisen kuvaukset esiopetuksessa ja perusopetuksessa
([Digitaalinen osaaminen | Opetushallitus](#))

OPH:N Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa - lainsäädäntö ja suositukset

[Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – lainsäädäntö ja suositukset | Opetushallitus](#)

Opetus- ja kulttuuriministeriön: Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaation linjaukset 2027,

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-963-9>